

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
ФАХОВИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ "УКРАЇНСЬКИЙ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ ДИСКУРС"
ВИДАВНИЦТВО «ГЕЛЬВЕТИКА»

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

UCRAINA LIBERTATEM

ТРАНСФОРМАЦІЯ
ГУМАНІТАРНОЇ СФЕРИ
ТА КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ
ПІД ВПЛИВОМ ВІЙНИ

УДК 1/7:130.2:7.01

К26

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Редакційна колегія

Ковальчук О.В. – голова, кандидат мистецтвознавства, доцент, декан факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Циганик М.І. – кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка

Роготченко О.О. – доктор мистецтвознавства, професор, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, голова редакційної колегії фахового наукового журналу «Український мистецтвознавчий дискурс»

Сиротинська Н.І. – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музикознавства і хорового мистецтва факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка

Савицька І.М. – кандидат філософських наук, доцент, декан гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України

Карпов В.В. – відповідальний редактор, доктор історичних наук, завідувач кафедри дизайну факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Єфімов Ю.В. – старший викладач кафедри дизайну факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, креативний директор рекламної агенції «Медіа Партнер Україна»

Волгін Ю.Є. – старший викладач кафедри дизайну факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

К26 Ucraina libertatem. Трансформація гуманітарної сфери та культурного простору під впливом війни. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ. 11 листопада 2025 року / Ред. кол. : О.В. Ковальчук (голова), М.І. Циганик, В.В. Карпов (відп. ред.) та ін. Київ : Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025. 311 с.

ISBN

У збірнику опубліковано матеріали учасників конференції, що висвітлюють актуальні питання процесів розвитку української гуманітаристики та культурно-мистецького простору у час воєнного стану, викликаного військовою агресією з боку російської федерації.

Автори відповідальні за достовірність наведених фактів, повноту та системність висвітлення питань, що досліджують, написання власних імен та географічних назв, покликань на джерела та літературу.

УДК 1/7:130.2:7.01

ISBN

@Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка

@Видавництво “Гельветика”

УДК 7.05:391.9:316.647.5-051:355.1(477)

Боровська Дар'я Олегівна, магістрантка кафедри дизайну
Лихолат Олена Віталіївна, наукова керівниця,
кандидатка педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дизайну
Синявська Наталія Віталіївна, наукова керівниця,
старша викладачка кафедри дизайну
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Київ, Україна

ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНА АЙДЕНТИКА ТАТУ-СТУДІЙ ЯК ЗАСІБ ОСМИСЛЕННЯ СПРОТИВУ ТА МЕНТАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ

***Анотація.** У статті розглянуто поєднання художньо-образного осмислення тематики спротиву та опору агресії з розробкою фірмового стилю тату-студії. Розкрито значення тату-арту як інструменту відновлення ментального здоров'я військових, а також проаналізовано, як візуальна айдендика може транслювати цінності національної пам'яті та сили.*

***Ключові слова:** тату-арт, айдендика, спротив, мистецтво, ментальне здоров'я, ветерани.*

Актуальність теми дослідження. У контексті повномасштабної війни в Україні мистецтво стає важливим інструментом не лише культурного спротиву, а й психологічного відновлення. Виявляється, що ветерани часто шукають символічні форми осмислення власного травматичного досвіду. Tatu-арт, як тілесна практика із сильним символічним навантаженням, виступає одним із способів, у якому особистий та колективний досвід можуть бути відтворені в образі. Татуювання є одним із способів не тільки осмислення травматичного досвіду, але і вшанування пам'яті побратимів і символічного вираження сили та гідності представника нації воїнів. Дослідження Keren Cohen-Louck & Yakov Iluz (2025) [1] на основі інтерв'ю з ізраїльськими ветеранами показують, що тату часто використовуються як механізм емоційного розвантаження і психологічного опрацювання травматичного досвіду. Вони допомагають вербалізувати біль, надати символічного значення травмі, висловити та переосмислити події, зменшують внутрішній стрес, знижують рівень тривоги та створюють символічний

захист. Отже, художньо-образна айдентика татуювань має глибоке психологічне значення і може бути використане в терапії ветеранів, розробка фірмового стилю тату-студії, орієнтованої на підтримку військових, набуває особливої актуальності.

Виклад основного матеріалу. Сучасна тату-студія може бути не лише естетичним простором, а й місцем психологічної підтримки. Для багатьох військових татуювання є способом трансформації болю у пам'ять, формою символічного спротиву. Дослідження Roggenkamp (2017) [2] підкреслює, що татуювання можуть бути інструментом діалогу із собою – їх можна розглядати як «вікно у психіку», що допомагає виражати аспект ідентичності та внутрішніх конфліктів. Тож, образи тризуба, хрестів, координат, гербів та персональних знаків на тілі українських воїнів і ветеранів втілюють їхню силу, досвід та ідентичність. У зв'язку з цим виникає перспектива: тату-студії можна надати брендову образну айдентичку, яка резонує з цінностями стійкості й історією ветеранів. У фірмовому стилі тату-студії можна закласти такі цінності гідності та пам'яті - через кольорову гаму, логотип, типографіку та візуальні акценти.

Така айдентика має виконувати не лише комунікаційну, а й терапевтичну функцію. Вона має створювати безпечний простір, де клієнт буде відчувати повагу до себе та підтримку. Візуальна мова бренду має стати частиною ширшого культурного процесу спротиву агресії та збереження національної ідентичності.

Крім індивідуальної терапевтичної функції, татуювання також виконують важливу соціальну та колективну роль. Відомо, що Гібридні творчі терапії (включно із тілесним мистецтвом) вкладають у тіло контроль і усвідомленість, що корисно ветеранам, які зазнали втрати контролю через бойовий досвід [3]. Для багатьох ветеранів і військових татуювання стають символом належності до спільноти, відображають їхню службу, участь у бойових діях та відчуття єдності з побратимами. У цьому сенсі тату-арт виступає мовою, зрозумілою без слів, - своєрідним кодом пам'яті, через який воїни можуть висловлювати свій досвід і силу, не повертаючись безпосередньо до травматичних спогадів. Це має глибоке психотерапевтичне значення, адже дозволяє інтегрувати пережитий досвід у власну ідентичність без його витіснення. Татуювання часто інтерпретуються сторонніми як прояв особистісної відкритості чи сили; це означає, що візуальна айдентика ветерана впливає на соціальне сприйняття [4].

Також важливим аспектом є візуальна культура бренду тату-студії, яка працює з такою аудиторією. Атмосфера закладу, стилістика простору, кольорові рішення та

навіть дизайн упаковки матеріалів або рекламних матеріалів можуть впливати на відчуття безпеки та довіри клієнтів. Тому створення айдентики повинно враховувати не лише естетичні принципи, а й емоційну складову - тепло, повагу, підтримку, відчуття спільності. Візуальні коди бренду мають стати своєрідним містком між мистецтвом та психологічною реабілітацією.

Ще одним важливим напрямом є інклюзивність та співпраця з волонтерами, психологами чи ветеранськими організаціями. Тату-студія з чіткою соціальною позицією може брати участь у благодійних ініціативах, створювати спеціальні проекти для військових - наприклад, безкоштовні або пільгові татуювання для ветеранів. Це не лише зможе підсилити місію бренду, а й зробить його частиною ширшої системи підтримки ментального здоров'я воїнів.

Таким чином, поєднання теми спротиву та мистецьких практик через тату-арт відкриває широкі можливості для реалізації глибоких культурних і соціальних сенсів. Розроблений фірмовий стиль у цьому випадку стане носієм ідей свободи, сили, вдячності та національної ідентичності, перетворюючи студію на важливий елемент культурного фронту України.

Висновки. Розробка фірмового стилю тату-студії в умовах війни - це не лише процес брендингу, а створення простору пам'яті та сили. Тату-арт виступає мистецькою практикою відновлення ментального здоров'я, а айдентика студії - візуальною мовою опору.

Список використаних джерел:

1. Cohen-Louck K., Iluz Y. Tattooing Among Combat Soldiers as a Coping Resource with Their Military Service Experiences. *Stress Health*. 2025 Feb; 41(1):e70018. DOI: 10.1002/smi.70018.
2. Roggenkamp H., Nicholls A., Pierre J. M. Tattoos as a window to the psyche: How talking about skin art can inform psychiatric practice. *World J Psychiatry*. 2017 Sep 22; 7(3). pp.148–158. DOI: 10.5498/wjp.v7.i3.148
3. Kang J., Lee Mi J., Spooner H. ets. The Effect of Creative Arts Therapy For Veterans: A Comparison Between In-Person and Hybrid-Based Therapy. *The American Congress of Rehabilitation Medicine 98th Annual Conference*. March 2022. DOI: 10.1016/j.apmr.2022.01.029
4. Soulliere B., Chopik W.J., Carrillo A. ets. Ink and Identity: Personality perceptions based on tattoos. *Journal of Research in Personality*. Vol. 117, August 2025. DOI: 10.1016/j.jrp.2025.104629